

Länsstyrelsen
Jämtlands län

Wold Lina
010-2253368

Yttrande

Datum
2017-09-25

Dnr (anges vid skriftväxling)
424-4478-207

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
103 33 Stockholm
m.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2017:42 Vem har ansvaret?

Länsstyrelsen Jämtlands län har fått ovanstående utredning på remiss av Miljödepartementet för synpunkter.

Sammanfattning och övergripande synpunkter

Länsstyrelsen konstaterar att betydande avgränsningar gjorts av det komplexa uppdraget, vilket medfört att frågor inom såväl ansvarsfördelning som finansiering kvarstår som outredda. Länsstyrelsen anser att författningsförslagen inte ökar tydligheten gällande ansvarsfördelningen för klimatanpassning av befintlig bebyggelse.

Länsstyrelsen anser också att utredningens avgränsning leder till att viktiga aspekter inom jord- och skogsbruk går förlorade då detta är viktiga påverkansfaktorer vid vattenfrågor.

Länsstyrelsen stödjer förslaget att kommunen bör utföra grundliga utredningar för att analysera risker och skapa övergripande strategier samt instämmer att sådana utredningar ska finansieras av staten. Länsstyrelsen vill poängtera behovet av att tydliggöra vem som har ansvar för att bestämma skydds nivåer och vilka klimatscenarion som ska användas av kommunerna. Detta är särskilt viktigt då riskbilden varierar beroende på bland annat kommunens geografiska utsatthet.

Gällande upprättandet av en nationell strategi samt skapa en nationell samordning ställer sig Länsstyrelsen positiv. Länsstyrelsen anser i den frågan att det är viktigt att tydliggöra respektive myndighets roll och att samtliga Länsstyrelser har gemensamma riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas. Detta utan att ta bort den friheten som finns att avgöra vad som är mest lämplig för varje respektive län.

Länsstyrelsen stödjer konstaterandet kring vikten av en god och mer effektiv dagvattenhantering men vill framhäva att begreppet ”hållbar dagvattenhantering” bör användas i den utsträckning det är möjligt. Med hållbar dagvattenhantering avses att man försöker tröga upp och reducera dagvattenavrinningen från våra samhällen så långt som det är möjligt. Därmed minskar risken för skador vid översvämningar liksom risken för försämrad miljö i kringliggande vattenmiljöer samt att risken för utsläpp av dagvattenföroreningar till

recipient minskar. Detta gäller utredningens punkter 5.2.6 och 5.27 samt rubricerandet vid punkt 8.2 och 8.4.

Länsstyrelsen saknar koppling till de skyldigheter som Sverige har enligt EU:s vattendirektiv och koppling till vattenmyndigheternas åtgärdsprogram. I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram 2016-2021 riktas åtgärder mot kommunerna kopplade till planering av vatten, avlopp och dagvatten. Kommunerna ska enligt detta åtgärdsprogram upprätta och utveckla vatten- och avloppsplaner samt utveckla planer för hur dagvatten ska hanteras som ett led i att miljö kvalitetsnormerna för vatten ska kunna följas.

Länsstyrelsen Jämtlands läns detaljsynpunkter

7. Utredningens slutsatser, betänkanden och förslag

Länsstyrelsen anser utredningen missar en viktig aspekt kring vattenhantering då jordbrukets och skogsbrukets påverkan på vattenkvalitet är stor. I enlighet med Jordbruksverkets yttrande (sida 422 i utredningen) så håller Länsstyrelsen med om att det finns stora synergier med att utreda frågan om ansvaret för jordbruksmark och bebyggd mark i ett sammanhang, dels på grund av de kopplingar som finns mellan bebyggd miljö och jordbruksmark, både hydrologiskt och lagstiftningsmässigt, dels eftersom de konsekvenser som utredningens förslag får för jordbruksmarken ändå måste bedömas.

7.2 Gällande ansvarsfördelning

Länsstyrelsen anser att utredningen inte tydliggjort ansvarsfördelningen utan endast beskriver den komplexitet som denna fråga innebär. Länsstyrelsen anser därför att det finns ytterligare behov av att förtydliga ansvarsfördelningen mellan stat, kommun och enskilda fastighetsägare för anpassning av befintlig bebyggelse till ett förändrat klimat.

7.3 Analys om risker på grund av klimateffekter och en strategi i översiktsplanen

Länsstyrelsen stödjer förslaget att kommunen bör utföra grundliga utredningar för att analysera risker och skapa övergripande strategier samt instämmer att sådana utredningar ska finansieras av staten. Länsstyrelsen stödjer behovet av att tydliggöra vem som har ansvar för att bestämma skyddsnivåer och vilka klimatscenarion som ska användas av kommunerna. Detta är särskilt viktigt då riskbilden varierar beroende på bland annat kommunens geografiska utsatthet.

7.4 Myndighetsstrukturen och en nationell strategi

7.4.2 Utredningens förslag om beredning av och innehåll i en nationell strategi

Länsstyrelsen stödjer förslaget om att det måste upprättas en nationell strategi samt skapa en nationell samordning för att ge stöd till samtliga 6 huvudområden inom klimatanpassning som nämns i SOU 2007:60. Då det i nuläget pågår ett aktivt klimatanpassningsarbete på flertalet

myndigheter så är det viktigt att den nationella strategin tas fram i bred samverkan med nyckelaktörer.

7.4.3 Utredningens förslag om en ny myndighetsstruktur

Lännsstyrelsen stödjer förslaget om att Boverket, med bistånd från SMHI, SGI, MSB och länsstyrelserna får ett utökat uppdrag att vara samordnade myndighet för klimatanpassning i förhållande till bebyggelse.

Lännsstyrelsen anser att det då är viktigt att tydliggöra respektive myndighets roll och att samtliga Länsstyrelser har gemensamma riktlinjer för hur arbetet ska bedrivas. Länsstyrelsen anser också att det är av stor vikt att klargöra vem som kommer äga underlag som ska tillhandahållas från länsstyrelserna till kommunerna. Detta för att underlätta förvaltning, uppdatering och utlämning av till exempel GIS-material. För att detta arbete ska kunna bedrivas med god kvalitet av länsstyrelsen så finns det behov av ekonomiskt stöd.

Lännsstyrelsen ställer sig dock tveksam om det är denna ändring som ska göras först. Det kan vara ett strategiskt beslut att först skapa en nationell strategi och en utse en myndighet som har ett övergripande ansvar över klimatanpassningsfrågor.

7.5 Nybyggnation på riskfylld mark enligt äldre plan

Lännsstyrelsen delar utredningens allmänna syn att samhället måste ta ett tydligt ansvar för att det framtida byggandet blir lämpligt från ett klimatanpassningsperspektiv.

8. Utredningens slutsatser, betänkanden och förslag; dagvatten

Lännsstyrelsen delar uppfattningen att det är avgörande att platsspecifika utredningar och analyser av dagvattenfrågan i ett förändrat klimat kommer tidigt i planprocessen, redan i översiktsplanen, samt att hanteringen av dagvatten i tätbebyggelse framförallt bör vara en kommunal angelägenhet.

8.4 Ökade möjligheter för en optimerad hantering av dagvatten

Lännsstyrelsen stödjer förslaget, men anser att förändringen bör samordnas med resultatet av utredningen (Dir 2015:15) gällande kommunens skyldighet att ordna vattentjänster enligt 6§ i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.

Lännsstyrelsen anser att det är rimligt att fastighetsägaren tar ett ökat ansvar för hanteringen av dagvatten som uppstår i direkt anslutning till den egna fastigheten. Länsstyrelsen instämmer i att det är en fråga som behöver komma in tidigt i planeringsprocessen och därmed regleras i det skedet.

8.5.1 En vägledning för kommunerna

Lännsstyrelsen stödjer förslaget om vägledning till kommunerna gällande dagvattenhantering. Som utredningen påpekar är det viktigt att det gäller både ny och befintlig bebyggelse.

8.6 Reglering av markens genomsläpplighet

Lännsstyrelsen avstyrker förslaget. Förslaget är endast tillämpligt på nya planer. Det finns ett stort antal befintliga planer där detta också skulle vara önskvärt.

9. Finansiering

Lännsstyrelsen anser att det är olyckligt att utredningen inte haft förutsättningar för att utreda frågan om finansiering av klimatanpassningsåtgärder. Frågan om finansiering av åtgärder är avgörande för att praktiska klimatanpassningsåtgärder ska kunna genomföras.

10. Konsekvensanalys

Lännsstyrelsen stödjer förslaget om resursförstärkningar. Lännsstyrelsen anser att finansiering av nödvändiga skyddsåtgärder behöver lyftas tydligare. Lännsstyrelsen delar bedömningen att utredningens förslag innebär en något förstärkt roll med tydligare uppgifter för länsstyrelserna, och att mer resurser därmed behövs för att länsstyrelserna ska kunna stödja kommunerna.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Jöran Hägglund efter föredragning av Lina Wold. I den slutgiltiga handläggningen deltog även länsråd Susanna Löfgren och biträdande länsråd Bengt-Åke Strömquist

Jöran Hägglund
Landshövding

Lina Wold
Samordnare klimatanpassningsfrågor

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.